

Miljødirektoratet
Postboks 5672 Sluppen
7485 TRONDHEIM

Vår dato: 18.01.2016
Vår ref.: 2015/3917
Arkivkode:433.0
Deres dato: Deres ref.:

Klage på vedtak om utplanting av sitkagran - Vikna kommune - gnr. bnr. 26/3 - oversendelse for endelig behandling

Klage fra grunneier Karl-Ivan Vikestad bringer ikke fram nye momenter som ikke er vurdert av Fylkesmannen tidligere.

Fylksmannens vedtak av 01.10.2015 opprettholdes, og saken oversendes med dette for endelig avgjørelse.

Bakgrunn for saken.

Karl-Ivan Vikestad søkte den 28.05.2015 om utsetting av 3200 stk. sitkagran i to felt i Vikna kommune.

Det ble gjennomført befaringsnotat i området 30.06.2015, med besiktigelse av de aktuelle felt, samt at representant for grunneier (tidligere eier) orienterte om skogbrukshistorikken på eiendommen. Det ble laget befaringsnotat. Grunneier har etterpå kommentert og supplert befaringsnotatet. Fylkesmannen avslø i vedtak av 01.10.2015 søknaden på de to omsøkte felt.

Begrunnelse for avslaget var at sitkagran er oppført med «svært høy risiko» i Artsdatabankens svarteliste, og at terskel for å gi tillatelse til sitka dermed er meget høy, at de omsøkte områder overveiende ligger høyt i terrenget, åpenbart er vindutsatt med stor spredningspotensial. Videre at Vikna er kjerneområde for kystlynghei i Nord-Trøndelag, at det er mange områder kartlagt som «potensiell kystlynghei» i områdene rundt søknadsområdet, og at spredning av sitka ikke kan kontrolleres på naboeiendommer.

Det vises for øvrig til vedtaksdokumentet, vedlagt.

Formelt om klagen.

Karl-Ivan Vikestad er grunneier og har klagerett.
Klagen er innsendt 22.10.2015 og innen klagefristen.
Fylkesmannen tar klagen opp til behandling.

Begrunnelse for klagen.

Klager anfører at forvaltning skal være kunnskapsbasert, og at Fylkesmannen har brukt data fra et fåtall studier som er utviklet om langtidsspredning på New Zealand, og at viktige arbeider fra Irland, Skottland og Nord-Amerika er utelatt, og at heller ikke norske arbeider er lagt til grunn. Studie fra Skog og Landskap, som den eneste empiriske norske studie, viser at median spredningsdistanse er 40 meter, og at 99% av all etablering skjer innen en avstand på 200 meter i hovedvindretningen.

Grunneier mener videre at en faktisk må legge vekt på hva som faktisk har etablert seg av spredning etter tilstedeværelse av sitka i 50 – 100 år i et kystlandskap, og skjønner ikke at man av den grunn må bruke «føre-var-prinsippet».

Klager anfører videre at han ikke kan se at det forekommer kystlynghei i nærheten av de omsøkte områder. Han påpeker videre at den største trussel mot naturtypen er fravær av beiting og spredning av lauvskog. Å avslå siktaplanting på hans eiendom, når det fra før er 100 skogeiere på Vikna som satser på sitka med varierende mengde, virker lite helhetlig vurdert.

Grunneier mener videre at det skal legges til grunn at man skal drive skogbruk ut fra vanlige bedriftsøkonomiske lønnsomhetskrav, og at man da på utsatte områder som Vikestad i Vikna ikke har mange alternativ. Skogbruksmessig er sitka det suverent foretrukne valg. Grunneier viser videre til at han har foryngelsesplikt etter skogbruksloven. Gjennom Fylkesmannens vedtak fratras gården mulighet for inntekt i det aktuelle området. Det ble tatt ut 1500 m³ virke på 25 dekar, (som gjennomsnittlig blir 60 m³/dekar), og som ga et totalt overskudd på 200 000 kr på 60 år. Det er ikke gjort funn som sier at det ikke kan gjenplantes med sitka.

Det er i umiddelbar nærhet til området stor hogstmoden sitkaskog. Den vil ikke bli hogget før det er et plantefelt i området som skaper ly for vær og vind.

Klager mener videre at det er feil å bruke Artsdatabankens vurdering av sitkagran som avslagsgrunn, og at dette er forskriftsstridig, og henviser til kontaktmøte med Allskog i november 2014.

Grunneieren ber avslutningsvis om at Fylkesmannens vedtak endres, slik at fremtidig generasjon kan høste godt av dagens skogforvaltning om 60 år.

Det vises for øvrig til grunneierens klage, vedlagt.

Fylkesmannens vurdering.

Med hensyn til hjemmelsgrunnlag så må Fylkesmannen forholde seg til forskrift m/veileder, og i veilederen heter det at det normalt ikke vil være hjemmel til å tillate utplanting hvis en art har svært høy risiko. Miljødirektoratet har i tilsvarende saker lagt til grunn at det skal foreligge kun minimal risiko for spredning for å gi tillatelse. Likevel skal hver sak vurderes for seg selv.

Klager anfører at angående spredning så bygger vurderingen på studier fra New Zealand, at studier fra Europa og Nord-Amerika ikke er benyttet, og at eneste empiri fra Norge er en studie fra Skog og landskap. Fylkesmannen anfører at det er riktig at f.eks i Rapport 21/2000, Skog og Landskap, v/Nygaard, så var lengste spredningsavstand registrert for sitka, på 80 meter, (og for vanlig gran 75 meter), det ble funnet lite spredning til kystlynghei, mens spredning til tørrere kulturbetinga voksesteder kunne være betydelig (fra sammendrag av rapporten på nett).

Bioforsk, nå NIBIO, har gjennomført og gjennomfører studier av spredning av sitka i Norge. På Stadlandet er registreringer konkret foretatt i 5 studieområder, hvor spredning av sitkaplantar er registrert og kartlagt, og det er drøftet hvilke bestander spredningen stammer fra. Studien viser spredninger over 1 km, samt trolig spredninger over lengre distanser enn det

(men konkrete distanser fra bestemte morbestand er ikke dokumentert gjennom genetiske studier). Publisering av resultater pågår nå, og ventes ferdigstilt i løpet av vinteren (Pål Thorvaldsen, foredrag Statens Hus Steinkjer, 2015 (ligger på web), Pål Thorvaldsen pers. medd. januar 2016).

I dette brevet er vedlagt figur fra undersøkelsene på Stadtlandet, som viser spredning av sitka og de mulige «kildebestander» av sitka. NIBIO dokumenterer altså langdistansespredning i Norge på linje med de utenlandske studier.

Firmaet UTINA AS har i 2015 gjennomført noe registrering av spredt sitka langs veikanter på Vikna, vesentlig på Indre Vikna. Kart over funn ligger på database i Artsdatabanken, under Artsobservasjoner. UTINA har delt inn funnene i spredning fra «eksisterende felt», hvor antatt kildebestand er nært oppslaget, og «andre» funn – hvor de ikke har sett bestanden hvor spredning antas å komme fra. 18 spredningsbestander er taksert med spredning fra eksisterende felt, 16 bestander med spredningsmåten «annen».

Klager anfører at med 100 skogeiere med sitka på Vikna, og mange bestander, så vil sitka uansett være i området i lang tid framover. Fylkesmannen anfører at det er riktig at det er mange bestand av sitka på Vikna. I rapporten fra Bioforsk 2014 er det vist kart med granbestander, hvor det er mange små spredte bestander, og noen færre konsentrasjoner med noe større areal. Brorparten av dette er trolig sitka. Denne kartleggingen fortsetter nå i 2016, og vil gi enda bedre oversikt over sitka på Vikna. Disse bestand utgjør hver for seg og i sum et spredningspotensial for sitka. Med bakgrunn i resultatene fra Stadt, er det grunn til å anta at potensialet både for kortdistanse- og langdistansespredning på Vikna er stort. Ethvert bestand i dette bildet utgjør en begrenset andel av spredningstrykket, men også sin andel av «samlet belastning», jf. § 10 i naturmangfoldloven.

Klager kan ikke se at det er kystlynghei i nærområdet. Rapporten fra Bioforsk angir en del «potensiell» kystlynghei i området. Rapporten fra Biofokus skiller imidlertid ikke mellom «potensiell kystlynghei» og fjell. Under befaring ble kystlynghei observert, men ikke klassifisert, så det vites ikke om denne har verdi eller ikke. Det blir nærmere dokumentert i 2016. Spredning ble observert under befaringen, men ikke kvantifisert eller systematisert, se befaringsnotatet. Ellers er det riktig at naturtypen kystlynghei er truet av gjengroing også av andre årsaker enn sitka, og herunder utgjør buskfuru en trusel.

Klager anfører videre at skogbruk skal være lønnsomt, og ber om at fremtidig generasjon kan høste godt av skogforvaltningen om 60 år.

Fylkesmannen anfører at det er riktig at avslag er en ulempe for grunneier og for eiendommen, og at avslaget kan redusere skogbrukspotensialet på eiendommen. Grunneier har beskrevet at skogproduksjonen på eiendommen er bygd opp systematisk gjennom mange år. Her må Fylkesmannen gjøre avveiningen mellom nytte av utplantingen på den ene siden og den samfunnsmessige ulempen på den andre siden, vurdert opp mot forskrift m/veileder. Og her er vurderingen at et treslag i kategori «svært høg risiko», omsøkt utplantet i Vikestadåsenområdet, som er vindutsatt på Vikna, ut fra forskrift og veileder og mht. forvaltningspraksis, ut fra faktisk kunnskap og ut fra føre-var-prinsipp jf naturmangfoldlovens § 9, ikke tillates utplantet med dagens kunnskap om det aktuelle treslaget og om naturen på Vikna.

Konklusjon og vedtak.

Klage fra grunneier Karl-Ivan Vikestad bringer ikke fram vesentlig nye momenter som ikke er vurdert av Fylkesmannen tidligere.

Fylkesmannens vedtak av 01.10.2015 opprettholdes, og saken oversendes med dette Miljødirektoratet for endelig avgjørelse. Vedtaket av 01.10.2016 vedlegges.

Med hilsen

Bjørnar Wiseth
Miljøverndirektør

Eldar Ryan
Senioringeniør
Miljøvernavdelingen

Dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ingen underskrift

Vedlegg

- 1 Klage
- 2 Vedtak 01102015
- 3 Befaringsnotat
- 4 Kommentar til befaringsnotatet
- 5 Søknad 28052015

Kopi til:

Karl - Ivan Vikestad Vikestadåsvegen 1 7900 RØRVIK
Vikna kommune, 7900
RØRVIK

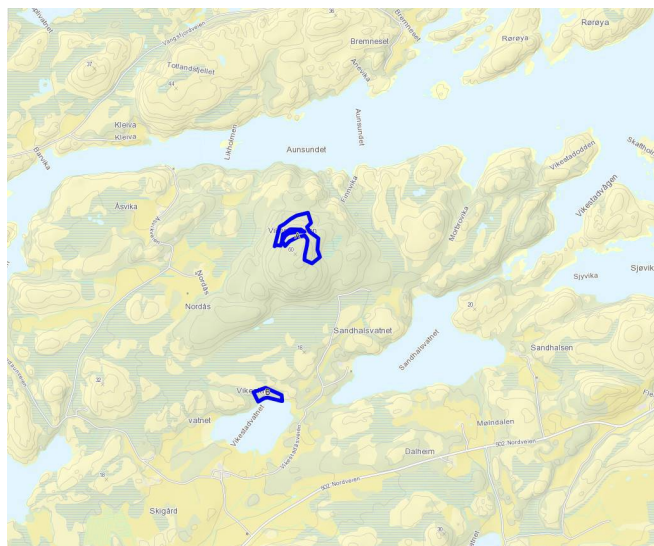

Fig.1. Utplantingsområdene.

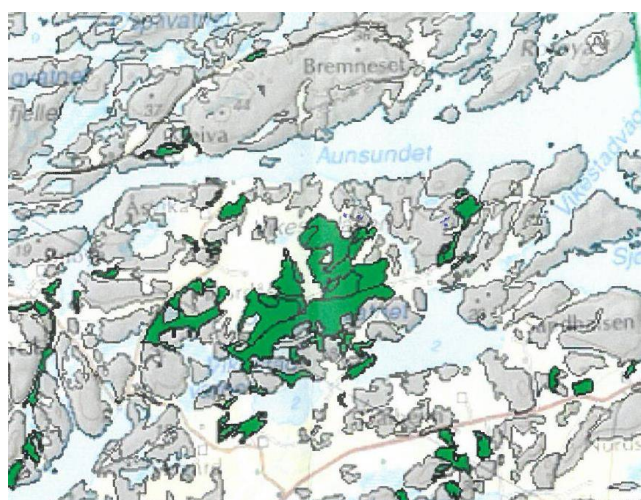

Fig 2. Granbestander i området, grønn farge.
Trolig mest sitka, men også noe norskgran.

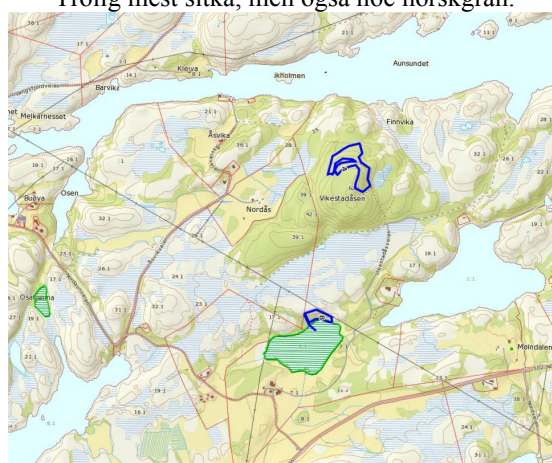

Fig. 3. Naturtyper i området registrert pr 2015. Grå områder i fig.2 er anført som «potensiell» kystlynghei i Rapporten fra Bioforsk. Det er imidlertid her ikke skilt mellom fjell og antatt kystlynghei, så det er registreringen i 2016 som gir nærmere sikker informasjon.

Funnsteder av sitka langs veg, Indre Vikna.

Deler av Vikestadåsen og et av hogstfeltene

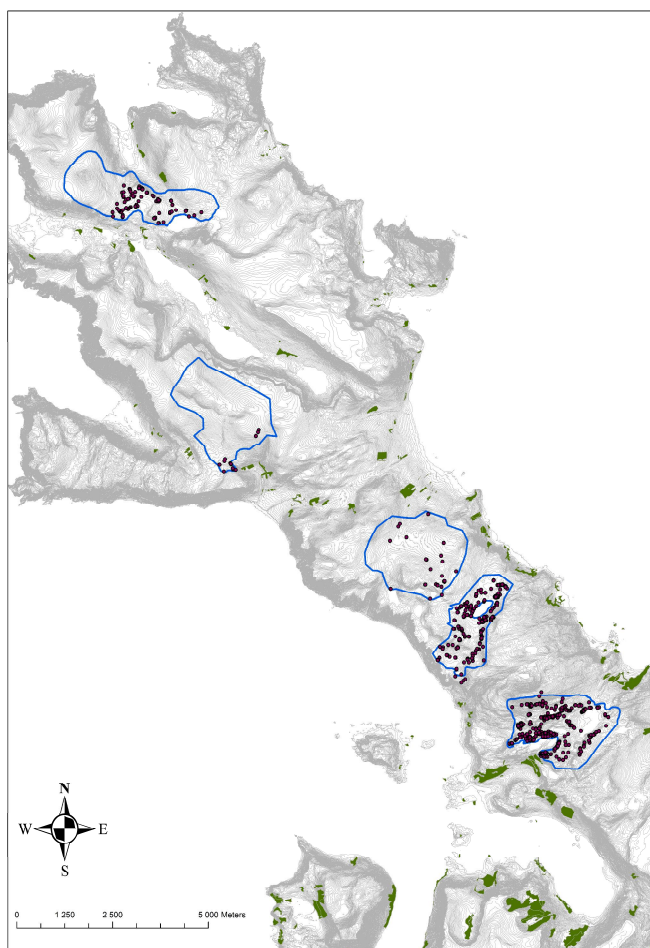

Utsikt fra hogstområdet og vestover.

Sitka (t.h) og norsk gran i området.

(Fylkesmannen har en rekke foto fra utpantingsområdene og nærområdene, som er tilgjengelig på forespørsel).

Kart fra Stadlandet.

Blå strek: Avgrensning av prøveflater

Grønn farge: Sitkabestander.

Brun farge: Spredning av sitka.

Sitkabestand yngre enn 20 år er ikke med på kartet.

(NIBIO 2016)

